

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714215412
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6714215412.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivce Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobcu J. G. G. V. D. so sídlom J. Y. X, XX XXX G., V., zapísaného v G. O. M. pod č. XXX XXX XX, konajúceho na území D. O. prostredníctvom J. G. G. V. D., G. so sídlom XXX XX J., T. X, . W.: XX XXX XXX, právne zastúpeného S. T. L. P., D., so sídlom XXX XX J., O. XX, v mene ktorej koná ako S. T. I. E. L. P., proti žalovanému C. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX X., I. XXX/XX, o zaplatenie sumy 2.862,23 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 18C/287/2015-90 zo dňa 11. 01. 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 15,77 € ročne zo sumy 2.345,25 € od 05. 05. 2014 do zaplatenia, vo výroku, ktorým okresný súd vyhlásil zmluvnú podmienku v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26. 08. 2013 v časti 3 bod 4.4 za neprijateľnú, a preto neplatnú a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v tomto rozsahu vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.756,82 € s príslušenstvom a vo výroku, ktorým okresný súd zamietol žalobu o zaplatenie sumy 10,23 € titulom nezaplateného poistného a o zaplatenie sumy 33,81 € titulom nezaplatených nákladov žalobcu spojených s uplatnením pohľadávky, o s t á v a rozsudok okresného súdu nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (vo výroku I.) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.756,82 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne s príslušenstvom, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.), žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 92 % (výrok III.) a vyhlásil zmluvnú podmienku v Zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26. 08. 2013 v časti 3 bod 4.4 v znení „nesplatená istina úveru/ revolvingového úveru je až do dňa jej úplného splatenia úročená podľa úrokovej sadzby dohodnutej v ZoSÚ/ZoRSÚ, t. j. klient je povinný zaplatiť úroky od doby poskytnutia úveru/revolvingového úveru do vrátenia peňažných prostriedkov v celom rozsahu“ za neprijateľnú, a preto neplatnú.

2. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd vzťah medzi žalobcom a žalovaným posudzoval ako záväzkový právny vzťah na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere s tým, že medzi stranami uzavretá zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti a žalobca s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Súd preto konštatoval, že zmluva bola uzavretá platne a nie je dôvod posúdiť ju ako bezúročnú a bez poplatkov pre absenciu niektorých náležitostí, príp. pre nesplnenie povinností podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. Napriek tomu súd považoval žalobu za dôvodnú len čiastočne, keď mal za to, že dojednanie o poistení nespĺňa základné náležitosti právneho úkonu, pretože nie je vôbec zrejmé, aké poistné plnenie by mal poisťovateľ poskytnúť pre prípad poistnej udalosti. Nebolo preukázané na základe čoho bol žalobca oprávnený

uzavrieť poisťnú zmluvu v mene klienta a teda v súlade s ust. § 39 OZ je v tejto časti dojednanie neplatné, a preto žalobcovi neprináleží plnenie titulom dojednaných platieb za poistenie úveru v sume 10,23 €. Túto sumu súd započítal na úhradu dlhu. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnenú pohľadávku vo výške 33,81 € v súvislosti s uplatnenou pohľadávkou, žalobca nevyčíslil, čo konkrétne má predstavovať tieto náklady a ako boli vyčíslené k jednotlivým dátumom, pričom pripojený listinný doklad súd nepovažoval za rozporný s týmto vyčíslením (8,90 € + 24,90 €). Súd teda nepovažoval nárok žalobcu vo výške 10,23 € + 8,90 € + 24,90 € za preukázaný a v tejto časti žalobu zamietol. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zaplatenie istiny samotnej a úrokov, súd dospel k právnomu záveru, že žalobca preukázal, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 05. 05. 2014, kedy bola výška úroku z omeškania v súlade s predpismi civilného práva 5,25 €, preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi takto určenú sumu vo výške 2.756,82 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 06. 05. 2014 do zaplatenia s tým, že žalovanému uložil povinnosť takto určený dlh zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Okresný súd v ďalšom posudzoval oprávnenosť nároku žalobcu na úhradu zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Ohľadom tejto časti nároku žalobca postupoval v súlade so zmluvným dojednaním v časti 3 bod 4.4 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd uvedenú podmienku podrobil preskúmaniu z hľadiska jej vyváženia a zistil, že táto zmluvná podmienka je neprijateľná, a preto neplatná, keďže umožňuje veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru popri úrokoch z omeškania si uplatňovať dojednaný úrok z nesplatennej istiny až do jej úplného zaplatenia. Vzhľadom na uvedené okresný súd žalobcovi nepriznal právo účtovať po zosplatnení dlhu žiadny úrok popri úroku z omeškania a zmluvnú podmienku v časti 3 bod 4.4 zmluvy považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda absolútne neplatnú.

4. Okresný súd vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1 OZ, § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného do 30. 04. 2014, podľa § 565, § 788 ods. 1, § 39, § 53 ods. 1 OZ, ďalej podľa § 298 ods. 1 CSP, o úrokoch z omeškania rozhodol podľa ust. § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 586/2008 Z. z. účinného od 01. 02. 2013 a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a podľa § 262 ods. 2 CSP.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15-dňovej lehote odvolanie žalobca, a to v rozsahu, v ktorom súd a) zamietol žalobu žalobcu v časti týkajúcej sa uplatneného zmluvného úroku vo výške 15,77 % ročne zo sumy 2.347,25 € od 05. 05. 2014 do zaplatenia, b) vyhlásil zmluvnú podmienku Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26. 08. 2013 v časti 3 bod 4.4 v znení „nesplatená istina úveru/revolvingového úveru je až do dňa jej úplného splatenia úročená podľa úrokovej sadzby dohodnutej v ZoSÚ/ZoRSÚ, t. j. klient je povinný zaplatiť úroky od doby poskytnutia úveru / revolvingového úveru do vrátenia peňažných prostriedkov v celom rozsahu“ za neprijateľnú, a preto neplatnú a c/ v rozsahu tomu zodpovedajúceho práva na náhradu trov konania. Poukázal na to, že podanou žalobou po čiastočnom späťvzati sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 2.862,23 € spolu so zmluvným úrokom vo výške 15,77 % ročne zo sumy 2.345,25 € od 05. 05. 2014 do zaplatenia, ako aj úrokov z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 2.862,23 € od 06. 05. 2014 do zaplatenia. Namietal, že súd prvej inštancie predmetnú právnu vec nesprávne právne posúdil, poukázal na § 53 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Uvedené zákonné ustanovenie OZ korešponduje s článkom 5 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pojmovým znakom zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj povinnosť dlžníka platiť úroky z poskytnutého úveru, ktoré sú súčasťou celkových nákladov dlžníka ako spotrebiteľa, spojených so spotrebiteľským úverom. Žalovaný sa zaviazal splatiť úver spolu s úrokmi a žalobcovi vyplýva zo zákona nárok aj na úroky z poskytnutého úveru, nakoľko úroky predstavujú pojmovú zložku zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa príslušných ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch. Ďalej poukázal na § 53 ods. 1 OZ, z ktorého vyplýva, že o neprijateľnú zmluvnú podmienku nejde, ak sa zmluvná podmienka týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, pokiaľ bola vyjadrená jasne, určito a zrozumiteľne. Žalobca namietal nesprávnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý poukazuje a stotožňuje sa s odôvodnením rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. 06. 2015 sp. zn. 6Co/190/2014 vo vzťahu k uplatňovaniu zmluvne dohodnutých úrokov aj po zosplatnení úveru, až

do jeho úplného splatenia. Úroky a úroky z omeškania predstavujú zákonné príslušenstvo pohľadávky podľa § 123 ods. 3 OZ, podľa ktorého príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Kým úroky sú zmluvnou odplatom (cenou za užívanie peňažných prostriedkov), úroky z omeškania predstavujú sankciu za omeškanie dlžníka s úhradou splatnej peňažnej pohľadávky. Treba uviesť, že stav omeškania dlžníka s úhradou dohodnutých mesačných splátok spotrebiteľského úveru spôsobil žalovaný, ktorý nedodrжал zmluvne dohodnutú povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas formou mesačných splátok. Žalobca ako veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a takéto konanie žalobcu ako veriteľa je zodpovedným konaním v súlade s právom. Žalobca ako veriteľ nemôže byť sankcionovaný za protiprávne a nezodpovedné konanie žalovaného. Dotknuté právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, podľa ktorého žalobca ako veriteľ mal nárok na úroky z istiny len do zosplatenia úveru, vedie k situácii ad absurdum, kedy protiprávne konanie žalovaného má väčšiu a silnejšiu právnu ochranu, ako konanie žalobcu v súlade so zákonom. Ďalej žalobca uviedol, že súdu prvej inštancie neprislúchalo posudzovanie prijateľnosti, či neprijateľnosti hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny ako zmluvnej podmienky - úhrady úroku aj po zosplatení úveru až do doby splatenia istiny, keďže táto zmluvná podmienka sa týkala ceny plnenia. Súd opomenul aplikovať ust. § 53 ods. 1 OZ, a teda predmetnú právnu vec nesprávne právne posúdil. Rozsudok okresného súdu žiadal zmeniť tak, že odvolací súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.756,82 € spolu so zmluvným úrokom vo výške 15,77 € ročne zo sumy 2.345,25 € od 05. 05. 2014 do zaplattenia s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 06. 15. 2014 do zaplattenia a zrušiť napadnutý rozsudok v časti IV. výroku (vo výroku o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú, a teda neplatnú) a priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, prípadne napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Písomné vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

7. V dôsledku podaného odvolania žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 16Co/123/2017-127 zo dňa 15. marca 2018 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd zamietol žalobu v časti o zaplattenie zmluvného úroku vo výške 15,77 € ročne zo sumy 2.345,25 € od 05. 05. 2014 do zaplattenia, vo výroku, ktorým okresný súd vyhlásil zmluvnú podmienku v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26. 08. 2013 v časti 3 bod 4.4 za neprijateľnú, a preto neplatnú a vo výroku o náhrade trov konania potvrdil (výrok I.), vo výroku (výrok II.), ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.756,82 € s príslušenstvom a vo výroku, ktorým okresný súd zamietol žalobu o zaplattenie sumy 10,23 € titulom nezaplatteného poistného a o zaplattenie sumy 33,81 € titulom nezaplattených nákladov žalobcu spojených s uplatnením pohľadávky ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutým. V dôvodoch rozsudku krajský súd dospel k záveru, že okresný súd správne posúdil otázku, či žalobcovi patria úroky z istiny aj po zosplatení dlhu žalobcom a aj pokiaľ vyhlásil zmluvnú podmienku v zmluve o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej je klient povinný zaplatiť úroky od poskytnutia úveru/revolvingového úveru do vrátenia peňažných prostriedkov v celom rozsahu za neprijateľnú, a preto neplatnú. Krajský súd sa stotožnil s právnym záverom Krajského súdu Prešov v rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30. 06. 2015.

8. V dôsledku podaného dovolania žalobcom Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Cdo/108/2020 zo dňa 24. novembra 2020 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. marca 2018 sp. zn. 16Co/123/2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K otázke nároku veriteľa na dohodnuté úroky aj po predčasnom zosplatení spotrebiteľského úveru, Najvyšší súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol nasledovné:

„13. Otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí.

14. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatení úveru nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom (rozsudok KS BA

3 Co 129/2018, KS BA 4 Co 86/2019, KS TT 24 Co 51/2019, KS TT 24 Co 769/2015, KS KE 11 Co 168/2018, KS PO 22 Co 67/2017, KS BB 12 Co 311/2017, KS NR 25 Co 211/2017, KS TN 19 Co 57/2018, KS ZA 5 Co 113/2019).

15. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností (rozsudok KS KE 5 Co 297/2017, KS NR 7 Co 116/2018, KS BA 16 Co 108/2018, KS BA 8 Co 138/2017, KS BB 43 Cob 186/2013, KS NR 7 Co 326/2017, KS TN 3 Co 210/2018, KS ZA 11 Co 12/2017).

16. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne (tretia skupina) vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné. (rozsudok KS BB 17 Co 120/2019, KS KE 6 Co 168/2018).

17. Do úvahy však prichádzajú pomerne nové rozhodnutia dovolacieho súdu - uznesenie zo dňa 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020 a uznesenie zo dňa 29. júna 2020 sp. zn. 3 Cdo 113/2019, ktoré danú právnu otázku už riešili, avšak v čase podania dovolania dovolateľom ešte predmetné rozhodnutia neexistovali.“20. Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch). Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka (ustanovenia o zmluve o úvere, § 497 a nasledujúce Obchodného zákonníka). Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 OZ).

21. Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka sa zmluvou o úvere zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

22. Podľa ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

23. Podľa ustanovenia § 503 ods. 1 prvá veta Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky.

24. Podľa ustanovenia § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

25. Podľa ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

26. Z ustanovenia § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých

peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

27. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

28. Inštitút predčasného zosplatnenia úveru veriteľom v dôsledku omeškania dlžníka predstavuje zmenu záväzkovoprávneho vzťahu. Táto zmena spočíva v tom, že sa mení obsah pôvodne dohodnutého záväzku (zmluvy o úvere) v časti práv a povinností zmluvných strán, a to ohľadne povinnosti dlžníka zaplatať predmetu zmluvy (úveru a odplaty). Pôvodný záväzok obsahoval povinnosť dlžníka splácať predmet zmluvy v mesačných splátkach. Pri uzavretí zmluvy sa dlžník s veriteľom dohodli, že veriteľ má okrem iného právo pri omeškaní dlžníka predčasne zosplatniť nesplatený zostatok predmetu zmluvy a žiadať od dlžníka jeho zaplataenie naraz. To znamená, že omeškanie dlžníka so splácaním splátok spôsobí (ak veriteľ využije toto právo) zmenu v povinnosti dlžníka vrátiť predmet zmluvy, pričom zmena tejto povinnosti spočíva v zmene formy vrátenia zostatku predmetu zmluvy zo splátkovej na jednorazovú.

29. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

30. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplataenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplataenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

30.1. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník-spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplataenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 OZ.

30.2. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplataených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

31. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru sa pripúšťa kumulácia dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“

9. V dôsledku zrušenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. marca 2018 sp. zn. 16Co/123/2017 uznesením sp. zn. 1Cdo/108/2020 bol odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

10. Vzhľadom na právny názor dovolacieho súdu vyslovený v uznesení sp. zn. 1Cdo/108/2020 zo dňa 24. novembra 2020 ohľadom nároku veriteľa na zmluvné úroky po mimoriadnom zosplatnení pohľadávky, podľa ktorého v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru sa pripúšťa kumulácia dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí, a keďže sa veriteľ v konaní domáhal zaplataenia úrokov z istiny 2.345,25 € od 05. 05. 2014 do zaplataenia, v súdnej veci je dosiaľ sporná výška úrokov, na ktorú má žalobca nárok, teda nie je známa výška úrokov, ktorú by bol povinný dlžník zaplatiť do konca pôvodne dohodnutého

trvania úverového vzťahu medzi stranami, a teda nie je známa výška úrokov, akú by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bude úlohou súdu prvej inštancie vyzvať žalobcu na vyčíslenie jeho nároku na úroky do 15. 09. 2015 (zmluva o úvere z 26. 08. 12013 obsahovala dojednanie o 24 splátkach od 15. 09. 2013, a teda zmluva mala trvať do 15. 09. 2015) a znovu o nároku žalobcu rozhodnúť.

12. Odvolanie nesmerovalo proti rozsudku okresného súdu, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.756,82 € s príslušenstvom (výrok I.), ani proti zamietajúcej časti rozsudku okresného súdu (výrok II.), ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol ohľadom nároku žalobcu na zaplataenie sumy 10,23 € titulom nezaplataeného poistného a o zaplataenie sumy 33,81 € titulom nezaplataených nákladov žalobcu spojených s uplatnením pohľadávky, a preto odvolací súd ponechal rozsudok okresného súdu v týchto výrokoch nedotknutým.

13. V zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP, podľa ktorého ustanovenia, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. Úlohou súdu prvej inštancie teda bude rozhodnúť tak o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie v odvolacom konaní i v dovolacom konaní.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).